СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 159. Джерзі Сіти, Н. Дж., пятниця, 10-го липня 1936. — VOL. XLIV. No. 159. Jersey City, N. J., Friday, July 10, 1936. THREE CENTS

СПЕКА ВБИВАЄ СОТКУ ЛЮДЕЙ

ВАШИНҐТОН. — Страшна спека в центральних і в полудневo-східних стейтах треває далі. В наслідок горячі на протязі останніх кількох днів, згинуло в навіщених спекою околицях сто людей. Поля і огороди в Монтані і обох Дакотах, висохли зовсім. Вони чорніють від спаленої трави і розпеченого піску. Уряд рішив виплачувати потерпілим фармерам по $20 тижнево, як теж заряд W. P. A. негайно має розпочати роботи, що дадуть зарібок 50,000 робітникам. Кліматичні стації доносять, що гарячі струї пересуваються в напрямі сходу. В Ню Йорку вже другий день панує горяч, що доходить до 93 ступнів Фаренгайта. Вона наганяє на людей втому, оспаліcть, а навіть спричинює ріжні хвороби.

БУРІ В САСКАЧЕВАНІ Й АЛЬБЕРТІ.

ВІННДПЕҐ (Канада). — В деяких околицях канадійських стейтів, Саскачевану і Альберти, появилися рясні дощі з громовицями. Дощі ляли мов з цебра. В одній хвилі рови і потоки були наповнені водою. Крім цього шаліли громовиці і сильні вітри, які в деяких випадках позривали дахи з домів, та повивертали дерева. Одначе дощі захопили відносно малу територію. Кільканацять миль від цеї території міліони акрів пражуться на сонці.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПЕРЕВОДИТЬ ЧИСТКУ.

ВАШИНҐТОН. — Боротьба в лоні Американської Федерації Праці доходить до кульмінаційної точки. Заряд Федерації, на чолі якої стоїть Вилієм Ґрін, приготовляється усунути всі ці промислові юнії, які підтримують Комітет Промислової Орґанізації, з Джаном Луїсом на чолі. В останніх днях до ґрупи Луїса прилучилася юнія швачок, що має 15,000 члениць. Ця юнія рішила піддержувати Комітет Промислової Орґанізації, що взявся орґанізувати у промислові юнії сталеві робітники. Федерація задумує усунути вісім промислових юній, які мають біля 1,000,000 членів.

СКАРГИ РОБІТНИЦТВА ПЕРЕД УРЯДОМ.

ВАШИНҐТОН. — Предсідник Американської Федерації Праці, Вилієм Ґрін, подав президентові Рузвелтові звіт про положення робітництва від часу уневажнення найвищим судом Найри (Нешенел Рековері Ект). За цей час, подає звіт, заряди фабрик збільшили час праці на особу на 35,000,000 годин тижнево. Вслід за тим, яких 800,000 робітників стратили можливість дістати працю. Крім цього в деяких галузях промислу повтинали заплату. Ґрін говорить, що заряди деяких фабрик не хотіли цього робити, однак були змушені до цього конкуренцією. Загалом, подає звіт, яких 4,500,000 робітників, в більшій або меншій мірі було діткнено тим уневажненням суду.

НАРОДНІЙ ФЕСТІВАЛЬ В ЛЮІСБУРҐУ.

ЛЮІСБУРҐ (Пенсилвенія). — На протязі чотирьох днів, від 30-го червня до 2 липня ц. р. відбувались в Меморіел Стедіюм, Університету Бокнелля, в Люісбурґу, мистецькі пописи ріжних національностей. Ці пописи мали за завдання вшанувати тих чоловіків і жінок, які своєю фізичною працею і духовим вкладом причинилися до переміненя диких пенсилвенійських просторів у нинішній великий, цивілізований, пенсилвенійський стейт. В цьому фестивалю взяли теж участь українці з Вилкс Бері, Нентікок і Шамокін, а дня 30-го червня, ґрупа українських танцюристів під проводом Івана Заблоцького, відтанцювала ряд українських танків.

ВИДНО, ЩО ЖИДІВСЬКИЙ БОЙКОТ НЕ ДУЖЕ ШКОДИТЬ.

НЮ ЙОРК. — Німецький корабель „Европа", який відїхав до Европи у вівторок вечором, мав 2,190 пасажирів. Такого числа, починаючи від 1929 року, не мав ні один корабель. Зновуж „Бремен", теж корабель німецької лінії, яку жиди бойкотують, відїжджаючи тому тиждень назад, мав 2,088 пасажирів. Крім пасажирів корабель "Европа", мав 200 мішків почти, 48 автомобілів, і 378 тон ріжних посилок. Себто був наладований до своєї повної містоти.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО СВЯТОЧНОГО ВІДКРИТТЯ МОСТУ.

НЮ ЙОРК. — Місто Ню Йорк приготовляється до величавого відкриття мосту (Трайборо Бридж), який лучить Менгетен, остров Ренделя і Квінс. Відкриття відбудеться в наступну суботу і на нього приїде сам президент Рузвелт, який особисто довершить акт відкриття. З цього приводу на острові Рендаля приготовляють ріжні спортові ігрища. Приготовляється до цього свята теж і поліція, яка призначила для охорони президента і для порядку, 3,000 поліцаїв.

АФҐАНІСТАН НЕ ХОЧЕ ЖИДІВ.

Жидівський учений Вальтер Фішель вибирався до Афґаністану досліджувати життя тамошніх жидів. Афґанська влада відмовила йому дозволу на вїзд і подала мотиви: афґанське право взагалі забороняє жидам вступ до країни. Порядковані приписи відносно жидів в Афґаністані ще строгіші як у Німеччині Гітлера. Жиди мусять жити в окремих дільницях, ходити в присписаних халатах, носити на грудях таблички леґітимації; не вільно їм їздити верхом, хіба на ослах, ані входити до публичних льокалів.

УПАДОК „ЗАКОПАНОГО" У ЛЬВОВІ.

Господарська скрута причинилася між іншим до того, що в останніх роках обанкротувало у Львові багато каварень, ресторанів і інших ґастрономічних підприємств. У скрутному матеріяльному положенні знайшовся теж першорядний ресторан „Закопане" при вул. Академічній, власність Антона Мора, що мав навіть свою філію при вул. Сапєги, напроти політехніки. З причини браку потрібної фреквенції Мор зліквідував перед кількома роками філію, а в останньому часі чекало його те саме з головним льокалем при вул. Академічній. В підприємство він вложив був великі гроші, які мали тепер пропасти. Не можучи цього пережити, Мор оставшись в льокалі сам один, написав три листи до родини і вистрілом з револьвера відобрав собі життя.

ЗА ФАЛЬШУВАННЯ ВЕКСЛІВ.

Коломийський суд засудив бувшого соймового посла з радикальної партії, Стефанова, на 8 місяців вязниці з припиненням виконання кари за сфальшування векслів на 5 тисяч зл.

ЗАДИВИЛАСЬ НА МАЛПУ.

В селі Маліки коло Познання в селянки Тіме вродилася дитина зовсім подібна до малпи. Лице зовсім малпяче, на руках і ногах по чотири пальці, ціле тіло обросле волоссям а до того ще має й хвостик. Дитина зовсім здорова, родичі в розпуці. Догадуються, що мати мусіла „задивитися" на малпу, як кілька місяців тому була в Познані в менажерії

МОЛИТВИ ЗА ЗНЕСЕННЯ ЕМЕРИТАЛЬНОГО ДЕКРЕТУ.

В костелі Реформаторів у Перемишлі відбулося на прохання державних емеритів благальне богослуження, щоб Бог причинився до знесення президентського декрету, який так скривдив емеритів бувших „заборчих держав". Подібні богослуження мають відбутися в інших містах.

КРІВАВЕ ВЕСІЛЛЯ.

На весіллі в М. О. в Волковатичах, пов. Броди, 22-літній Михайло Дубач пробив ножем у серце 20-літнього Петра Котельницького. Пробитий зараз умер, убийника арештували.

ХТО СПРИЧИНИВ ЗАЛІЗНИЧУ КАТАСТРОФУ?

В серпні м. р. коло Зимної Води під Львовом постигла катастрофа поспішний потяг, т. зв. Норд Експрес, що їхав з Берліна через Львів до Букарешту. Хтось розкрутив шини, наслідком чого у ночі вискочила із шин льокомотива і чотири вагони перевернулися на бік. Тільки завдяки особливішим обставинам обійшлося без людських жертв, бо тільки 6 осіб легко потовклися. Донедавна доходження не могли викрити винуватців, був тільки загальний здогад, що це діло якихсь протидержавних елементів, причому мали на думці очевидно українців. Аж в останньому часі арештовано трамваєвого службовця, 32-літнього Филипа Дама і 37-літнього Йосифа Канюцького, робітника з Оброшина, обох поляків. Доходження й ревізії в арештованих ствердили, що це вони розкрутили шини, щоби підчас замішання, якого надіялись наслідком катастрофи, обікрасти пасажирів. Оба надіялися здобути коло 10 тисяч зл. Арештованих передано в розпорядження слідчого судді.

„ФРАМ" У МУЗЕЮ.

В Ослo побудували спеціяльний музей для корабля „Фрам", що на ньому Нанзен, Амундсен і Свердруп відбули свої славні подорожі до північного й південного бігуна. Музей „Фрама" це галя висоти 27 метрів, довжини понад 50. В ній міститься корабель разом зі щоглами. Побіч памятник Амундсена (що відкрив 1911 р. південний бігун і згинув 1928 р., ратуючи розбитків нефортунної експедиції ґен Нобілє).

„ЗАЛІЗНА ҐВАРДІЯ".

„Залізна ґвардія" — румунська націоналістична орґанізація, уладила низку протижидівських виступів на Буковині. „Ґвардійці" били жидів і шиби в жидівських домах. Також у Бесарабії „Зал. ґвардія" бє жидів.

КОЛИ КОРОВЯЧЕ МОЛОКО НАЙТОВСТІШЕ?

Стверджено, що найтовстіше молоко дістається: 1) з вечірного доєння, коли молоко має часом вдвоє більше товщу ніж раніше; 2) при кінці доєння корови взагалі, бо на початку доєння дістається майже саму воду, забарвлену на біло; 3) умірковaна праця коров у запрягу причиняється також до більшої скількости товщу в молоці, хоч дістається його трохи менше; 4) при деяких пашах, як напр. соняшник, пальмові і кокосові горіхи, молоко теж буває товстіше, однак макухи з маку і льону обнижують скількість товщу в молоці.

ЖІНКА, ЧИ МАЄТОК?

Власник 100-морґового господарства в Суміні, Константин Ціхоцький, застрілив з револьвера свою жінку, а опісля відобрав собі життя. Причиною трагедії був спір Ціхоцького з тестем за те, щоби записав маєток на імя жінки, з якою побрався тому 8 місяців.

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦЯ ЗА ГРАНИЦЕЮ.

В часі від 25. травня до 3. червня 1936 р. відбулася в Брюселі міжнародня вистава філятелістичного літопису. З Польщі прислали на виставу пять праць, а між тим була також праця президента суду І. Чернявського в Коломиї. За літературну працю про українські марки в Коломиї та про окупаційні марки румунської влади в 1919 р. „СМТ" признано, здається одинокому з Польщі, президентові Чернявському грамоту похвали, яку недавно одержав від президента виставового комітету.

УЧНІ ЗАСУДИЛИ СВОГО ТОВАРИША НА СМЕРТЬ.

В Білгороді (Югославія) приняли до першої кляси Танасія Йовановича, що незабаром став першим учеником. За те товариші засудили його між собою на смерть. Присуд мали виконати вісім учеників, які напали на Йовановича і тяжко його поранили. На щастя надійшов учитель, якому вдалося врятувати ученика від смерти. При слідстві вони заявили, що зробили це під впливом кримінальної фільми.

ЗЛІЦИТУВАЛИ ШКОЛУ.

Це сталося в Румунії. В місті Ботошані продали на ліцитації державний дівочий ліцей, щоб заспокоїти претенсію одної книгарні з Букарешту за доставу підручників та приборів для того ліцею.

„ЦАР-КІНО".

В Москві, в парку „культури і отдиха" ім. Ґоркого відкрили найбільше в СССР звукове кіно, що може помістити 20,000 видців. Колись Москва славилася „царем-колоколом" і „царем-пушкою". „Колокол" не дзвонив, „пушка" не стріляла — але були найбільші на світі. Не знати, як буде з „царем-кіном".

СМЕРТЬ ПІД ФІРОЮ.

В Орові, пов. Дрогобич, 25-літній Роман Яворів віз з ліса дрова. Нараз віз перехилився на один бік, Яворів піддер його плечем, щоб не вивернувся, та поховзнувся і впав під віз і згинув, придавлений дровами.

БАНДИТИ ВБИЛИ ДВОХ ПОЛІЦАІВ.

У Бельшовіцах біля Катовиць два постерункові, Йосиф Юращек і Йосиф Бартнік, придержали в ночі на вулиці двох підозрілих людців і хотіли їх вилеґітимувати. У відповідь на це придержані засипали їх револьверовими кулями, ранячи їх тяжко, і втекли. Ранених поліцаїв відставлено до шпиталю, де оба померли. Головна команда поліції визначила нагороду у висоті 1,000 зл. для того, хто причиниться до спіймання напасників.

ОБІКРАЛИ МІНІСТРА СПРАВЕДЛИВОСТИ.

Румунський міністер справедливости став жертвою сміливого крадіжу. Коли він був на чиймсь вінчанні в церкві у Букарешті, злодій витягнув йому з кишені портфель з більшою сумою грошей.

ПОГОЛОСКИ ПРО „ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ", АЛЕ З ДУЖЕ НЕЯСНОГО ЖЕРЕЛА

ВІДЕНЬ. — Асошіейтед Прес подає з Відня, що там говорять, що повстало порозуміння між чотирома державами щодо поділу Совєтів. Отсей „заговір" мав вийти з Німеччини, а втягнено до нього вже Австрію, Югославію і Угорщину. Першим кроком до поділу СССР має бути визволення України зпід совєтської влади, та встановлення незалежної української держави. Американський кореспондент подає далі, що є познаки, що щось такого є дійсно в пляні. Заключає це він по тім, що російський монархістичний журнал, що виходить в Білгороді в Югославії, видав відозву, звернену до всієї російської іміґрації, в якій взивається іміґрантів до обєднаної акції, поки не буде повалений совєтський режім. Цей журнал взиває теж іміґрантів, щоб лучилися з кожним, хто обіцює визволити Україну.

ХОВАЮТЬ ЧІЧЕРІНА З ВЕЛИКИМИ ПОЧЕСТЯМИ.

МОСКВА (Росія). — Юрія Чічеріна, бувшого совєтського комісаря справ заграничних, що помер на цукрову хворобу, поховають на державний кошт, а його останки вмурують в Кремлівську стіну. Виставлять йому теж памятник і назвуть його іменем вулиці, одну в Москві, а другу в Ленінґраді. Чічерін положив велику заслугу для Совєтів, бо довів до цього, що Німеччина, перша з великих держав, визнала дипльоматично СССР. Був він добрим дипльоматом. Негодували на нього головно з цього боку, що він в часах найбільшої большевицької демаґоґії, мешкав заграницею в першоклясних готелях, давав пишні обіди, як теж обідав з королями, та їздив на вечері в фраку і цилінді. Все це є тепер у большевиків звичайним явищем, але тому 15 років справа виглядала інакше. Чічерін походив з аристократичної родини, але від молодости присвятив себе революційній справі. З уряду комісаря заграничних справ „викурив" його Літвінов в часі, коли він мусів в 1929 р. їхати лічитися до Німеччини. Від часу цього лічення вже не дано Чічерінові змоги вернути назад на свій пост.

ВУҐІЛЬ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

КРАКІВ (Польща). — Польська Аґенція Телеґрафічна подає, що в повіті Кросно відкрили поклади вугілля, яке щодо якости не уступає шлеському вугіллю.

ЧИ НЕ З РОДУ БІЛОРУСЬКОГО ЯБО УКРАЇНСЬКОГО?

ВАРШАВА (Польща). — Другим заступником міністра справ військових зістав іменований ґенерал А. Литвинович, що є родом з Білорусі, а вихований у Львові.

РОЗДАЮТЬ ПОЧЕСТИ ЛЕМКІВЩИНИ, НЕ ПИТАЮЧИСЬ ЛЕМКІВ.

КРАКІВ. — Рада міста Криниці, славної купелевої місцевости, положеної на Лемківщині, надала президентові Польщі почесне горожанство.

ЕТІОПЦІ ДАЛІ БОРЮТЬСЯ.

РИМ. — З офіційних італійських донесень виходить, що в Етіопії нема спокою, та що етіопці ще не зложили зброї, бо нападають із засідок на італійських офіцирів і жовнірів та їх вбивають.

БОЇТЬСЯ СКРІПЛЕННЯ СОВЄТІВ.

ЛОНДОН. — Говорять в дипльоматичних кругах, що німецький канцлер Гітлер змінює цілковито свою заграничну політику, бо не хоче допустити до союзу між Мусолінієм і Совєтами, на що заноситься. Він мав запевнити Мусолінія, що годиться на повну незалежність Австрії. Він теж мав заявити, що не буде попирати націстичного руху в Австрії.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЛЕТУ ҐІНДЕНБУРҐА.

ЛОНДОН. — Британський уряд вніс перед німецьким урядом протест проти перелету через Анґлію німецького кермового корабля Ґінденбурґа. В протесті кажеться, що Ґінденбурґові дозволено летіти через анґлійську територію тільки в випадку якогось нещастя. А тимчасом цього не було в останньому перелеті, підчас якого Ґінденбурґ летів низько і то над місцями, де будують воєнні кораблі.

ШАНУЮТЬ ПАМЯТЬ ВЕЛИКОГО ПОЛІТИКА.

ЛОНДОН. — Два визначні державні мужі й дипльомати, браття Невіл і Остен Чемберлейни, взяли участь в святкуванню століття уродин їх славного батька — Йосифа Чемберлейна. В святі взяла участь ціла нація разом з королем. Йосифа Чемберлейна представляли як того державного мужа, що передбачив британську імперію такою, якою вона є тепер. Це він вбивав в анґлійців, що не може бути відступлена нікому ні одна пядь британської землі. І це його вважають тим, що думав найрозумніше й наясніше, коли проповідував, що світовий мир потребує сильної британської імперії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Ente_d as d Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on Carch 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

A_cepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВИКРИВЛЮЮТЬ ЗМІСТ

Вичитали ми в одній з українських канадійських ґазет статтю, в якій пишеться про „Признавання влади наїздників". В ній критикується в першу чергу тих, що то живучи на іміґрації, далеко від рідного поневоленого краю, дають „мудрі" завваги тим, що остали в ріднім краю та критикують їх за похибки, за те, що вони „зле за своє життя борються". Річ ясна, що не важко тут догадатися, що ця заввага є звернена проти тих наших громадян в Америці, що критикують наших старокраєвих провідних людей за їх угодове наставлення до окупантів, зокрема до польського окупанта.

Зазначимо, що ми годимося з автором тих завваг щодо цього, що маємо в Америці таких, що то підшиваються під „революційну одежу" і дають старокраєвим братам „лекції" патріотизму і громадянської моралі. Зате не бачимо потреби брати їх так поважно, щоб говорити про них в редакційній статті. Тому, коли вже хтось говорить про цю справу, то видно має на думці когось поважнішого, якісь поважніші часописи, ґрупи чи особи. І саме це заставляє нас забрати в цій справі голос.

Треба бути дуже обмеженою політично людиною, щоб не розуміти, що як українець є під чужою владою, совєтською, польською, румунською, чи чеською, то мусить живучи під нею, відповідати перед окупантським судом, чи приймати польську чи яку там валюту, чи навіть адресувати листи по польськи, бо інакше лист не дійде, чи приліпити польську чи совєтську почтову марку, платити окупантам податки, вибирати послів, міських чи громадських радних, здавати іспити з польської чи якої там чужинецької мови і т. п. І все це не має нічого спільного — з угодовством. Видвигати такі справи і з цього боку глядіти на справу угодового наставлення до окупантів — є абсурдом. Хто так ставить справу, цей, викривляє властивий зміст угодовства, а заразом не має найменшого поняття про цей процес, який перейшло молодше покоління, а яке глядить на ці справи далеко глибше. Воно було свідком відродження української державности. Воно за ту державність кров свою проливало. І воно, як державне українське покоління, бачить добре шкоду, якої зазнає нація, коли вона в мирнім співжиттю з ворогом затрачує дійсну віру в потребу і можливість свого визволення, коли справу визволення відкладає на неозначений час, вважаючи конечним впершу чергу повести „реальну працю" в порозумінні з ворогом. Тоді та „реальна праця" виглядає так, що якщо український ґенерал вишле кондоленцію з нагоди смерти Пілсудського, то польська держава „відвдячується" йому — пенсією. Але українським інвалідам далі не дає рент. Посаду якомусь льояльному нашому учителеві дадуть, але наших шкіл замкнених далі не відчиняють, університету далі не дають. Отсе є те угодовство, з яким боремося, бо ми є проти охлапів, які кидаються одиницям, чи якійсь там „угодовій" ґрупі чи орґанізації, — зі шкодою для престіжу української державницької ідеї.

ПОГРОМ ЖИДІВ У МИНСЬКУ МАЗОВЕЦЬКІМ

(Оригінальний допис до „Свободи" з Варшави).
(Докінчення)

Від цеї хвилі зачалися авантури і погром. Юрба, зложена переважно з молодих міщан, ремісників, робітників, а також з молоді, навіть і жінок, зачала наперед бити шиби в жидівських домах, почавши від скверку, постепенно переходячи вулицями міста, при звичайних в таких випадках окликах, заохочуючих вигуках, реві і т. п. По дорозі прилучилися до походу прохожі й цікаві, так, що похід був дійсно імпозантний. Улиці були вщерть виповнені народом. Тому, що усі партерові помешкання мають на вікнах дерев'яні віконниці, а склепи переважно ще й оббиті бляхою, тому жиди замикали на ґвалт віконниці, а що склепи з причини свята були і так зачинені, отже наразі великої шкоди не зроблено, хіба повибивано вікна на поверхах і в божницях, котрі віконниць не мали. Потерпіли найбільше т. зв. „кіоски", де продають ґазети, воду содову й овочі, пиварні, шинки, ресторани, овочарні й інші жидівські склепи, котрі і в свята є відчинені. Здемольовано три такі кіоски, один потім перевернули і кинули до поблизької річки, а один, по знищенню обстанови і товарів, підпалили і він згорів до тла. Казали, що жидівка вечором сама підпалила, щоби взяти асекурацію. Поліція місцева була заслаба на такі розрухи не могла собі зразу дати раду: що відігнала в однім місці зачиналося в другім, або в кількох рівночасно. Розярена юрба тим не вдоволилася і вертала вдруге втретє в ті самі місця, відривала віконниці та била шиби і виставові вікна. А як звичайно при таких оказіях, міське шумовиння вдиралося до середини помешкань чи склепів і нищило обстанову, викидало їх на двір, а дещо цінніщого грабувало. І тому були численні арештування за грабіж, а не тільки за авантури і биття шиб. Річ ясна, що при цій нагоді побили трохи і жидів, яких було мало, бо добре поховалися, а значна часть втікла з Минська і околиць. Та переважно втікали жиди з цілими родинами до Варшави, залізницею, а то й таксівками. На залізниці було таке переповненння, що мусіли жиди на двірці ждати на поїзди під охороною поліції. Обчислювали, що виїхало їх в перших днях понад 3,000. Та бідніші жиди лишилися. Вечором наспіла з Варшави поміч для поліції, в числі поверх 200 людей, всі в боєвих шоломах. Поліція привернула спокій в місті, причім були в руху ґумові палки. Гостре поготівля, густі патролі і стійки по улицях, арештування за опір і т. д. зробили своє. Війська, це є цілого стаціонованого тут полку уланів не було в місті. Улани були десь на довших вправах. Лишилася тільки мала залога для служби і варт.

Жиди не вертали, не відчинювали крамниць і не показувалися ніде цілий тиждень. Доперва по тижневі зачали помалу вертати, а дехто отворив склеп і показувався на місті. Але ще і тепер вікна помешкань були позачинювані віконницями. Харчі для похованих і позамиканих жидів доставляв автами — підчас тих днів грози — якийсь їх запомоговий комітет з Варшави і з сусідніх міст, розуміється під охороною поліції, котра також мусіла ескортувати до стації тих жидів, що виїжджали. Візники-християни мали добрий зарібок, бо платили до стації і по пять злотих., хотяй нормально беруть найбільше 1 зл. Але за ту ціну не хотіли возити жидів, бо їх інші за те били і перевертали їм таксівки. Вози навантажені жидівським товаром який везли до Варшави, за містом люди перевертали, а товар нищили. Приміром з кількох скринь яєць зробили саламаху.

На другий день по цих випадках було ще трохи биття шиб, десь на передмістях, але скоро все успокоїлося, бо спроваджена поліція інтервеновала. Ця чужа поліція перебула в Минську кілька днів, аж зовсім утихло. В четвер, 4. червня відбувся похорон вбитого вахмайстра при величавім здвизі народу. Було 8 священиків, поверх 20 вінців від орґанізацій і урядовців, і були прапори, делеґації і т. д., як це описано точно в „Ґоньцу Варшавськім". Домовину несли офіцири з майорами включно і з підстаршинами, товаришами вбитого. Прощальну промову над гробом виголосив сам полковник і один вахмайстер. А по похороні зачався погром. Я ходив всюди з цікавости.

На моїх очах били шиби, розбивали віконниці, виривали рами, викидали і нищили річи; розсипували муку перед склепами, піря з перин розсипували на дорозі, перевертали вози на вулицях і т. п. З усіх кінців доходили крики і зойки жидів. Відгомоном подій в місті були подібні ексцеси в околиці. В сусіднім селі Стоядлах знищили фабрику ножів, вилок і ложок. Побили жидів у Лятовічу, Станіславові і ще здається в кількох місцевостях. Пожари в Минську вибухли в дні похорону. Тут загально говорять, що хати зістали підпалені самими жидами, щоби дістати асекурацію. Було ранених кілька осіб, жидів і християн, яких приміщено в місцевім шпиталі. Годі знати число побитих і покалічених, бо офіціяльно нічого не оголошують. Разом з тим заряджено супроти жидів економічний бойкот. Щоби увільнитися від залежности жидів, спровадили шевці двох християн камашників (спеціяльна професія до прикраювання холявок і пришвів) з Варшави, яких досі не було, спровадили теж християнина римара,, годинникаря і т. д. Рішено будувати дім християнської спілкової гуртівні всяких товарів, і багато католицьких склепів споживних і ріжних ін., причім повітова Комунальна Каса Щаднича і т. зв. "Akcja Katolicka" обіцяла поміч і дешевий кредит готівковий. Бойкот є дійсно переводжений. Склепи жидівські світять пустками. Зате в християнських наповп і переповнення.. Навіть селяни в торгові дні вже масово купують в склепах християнських. Пекарі не можуть настарчити печива, різники бють тепер крім свиней також корови і телята і продають воловину на 10 ґрошів за кільґрам дешевше, бо обходяться без ритуального різника. З маґістрату зістав усунений одинокий досі жид-урядовець, інкасент міської електрівні.

Жиди відповіли на бойкот зниженням цін, навіть пониже власних коштів, щоби притягнути назад покупців. І так: цукор продають по 80 ґр. за кільоґрам, коли їх самих коштує у Варшаві (без перевозу) щось 98 чи 99 ґр., а ціна продажна установлена на 1.03 зл. за кґ., воловину продають уже по 80 ґр., а навіть по 70 ґрошів за кільоґрам, коли католики дають по 1 зл. зак кґ. і т. д. Та християни не квапляться у них купувати.

Чи довго цей запал християн удержиться, — не можна передбачити. Але нарід, розрухався і бачить, що якби витревав в дотеперішній поставі, — жиди не мали би тут що робити.

Знаменем настроїв є кружляючі поголоски, що жиди відгрожуються, що мусять вбити ще одного поручника уланів і одного латинського священика, катехиту шкільного, а також побити декотрих діяльних купців-католиків. Кажуть, що деякі жиди думають Минськ цілком покидати.

Місце, де вбито вахмайстра зістало в дні похорону вибілене вапном з написом: „Смерть жидам" („Śmierć żydom!") і прибране вцітами. По двох днях напис затерли, а скверок замкнули для публики, позамикавши на колодки фіртки. І так стоїть недоступний для публики і до нині. Користали з нього головно самі жиди Вигляди на якусь загоду досить слабі. Обидві сторони наставлені войовничо. Жиди дістають від своїх комітетів запомоги на передержання бойкоту, а польська інтеліґенція, військові й урядники, відносяться до жидів далі дуже ворожо. **Очевидець.**

ПАТРІОТИ В ЛІТЕРАТУРІ

Патріоти в літературі — це найгірша язва української літератури — язва, яка в ріжних часах прибирає ріжні форми, але якої, на жаль, ніяким чином не можна спекатися.

Є два роди патріотів у літературі: такі, що пишуть, і такі, що читають. Ні 'один рід з цих патріотів не має відповідного критично-літературного образування, ніхто з них не вміє, не хоче, а що найголовніше, не може відмежувати літературу від педаґоґії й, змішуючи шкільні вправи з новелями, повісті з порадником „як працювати для народу", жадає „дайте нам здорове письменство", або, що гірше, сам пише „драму".

Виходить драма, що не має нічого спільного ні з літературою, ні з педаґоґією і — українське письменство поневолі **ізолюється** від українського життя, підхоплює, якщо не чужі мотиви, то чужі підходи й чуже формування і тут щойно затрачується межа між правдиво-здоровою національною літературою й інтернаціональним хламом, який то в нас деякі журнали й критики поширюють.

Патріоти в літературі пишуть обовязково про „неньку" (з великої букви). „Майбутнє", „Славу" у т. п. речі, які по суті є звичайними, неперетравленими фразами. Цього роду патріотів не можна переконати, що сьогодні українська література не є і не може бути трибуною „покривджених", „бідних" і т. д., себто тим, чого жадав від неї колись С. Єфремов. Тоді, коли всі інші ділянки нашого життя були або „невідомою землею" для українців або просто зачинені — тоді правом реакції українська література була схожа на комору, куди хазяїн складає і свиту й чоботи й серп і борошно й люшню і кокурудзу. Але ці часи (слава Богу!) безповоротно минули, так як минули „соловейки", „перелази" й інші невідлучні атрибути в роді „найкращої птиці України" ковбаси. Сьогодні українське письменство вже має наверствування, має письменство (хоч ще в дуже скромному виді) популярне, має виховне й має правдиве письменство.

Ця, колиб її можна назвати, **чиста** література не находить сьогодні належного відгуку, а що більше, поширювання тем літератури стрічається з опором „зовсім неоправданим, а по суті навіть шкідливим. Першою і головною причиною цього є саме другий рід „патріотів у літературі", тих, що читають. Може невинні вони в тому на 100 відсотків: рямці нашого життя надто вузькі й заповнені ріжно-партійними, в більшости демаґоґічно-політичними кличами, створили дуже непригожу атмосферу для правдивої літератури, що рішуче не може знайти собі місце між (для нас завжди література може бути тільки **„між")** всілякими „фронтами". І тут наріс цей боляк, якого, хоч частинно протяли наші визвольні змагання, то всетаки він ропить по сьогодні.

Мілітарна невдача українських визвольних змагань залишила українській літературі дві позитивні науки: потребу й конечність традиції і, що найважніше, що література повстає з життя і, переформовуючись в горнилі таланту письменника, творить нове життя. Значить, не жадаймо від літератури того, чого не було в житті, а якщо гніваємося й обурюємося на письменника за його твір, то ніхто інший, тільки ми самі дали понуку до цього твору, значить, в першу чергу ми відповідаємо за нього. І цей **брак відповідальности** цілого загалу в нашій літературі помстився на нас і мститись буде й далі. А мститись буде ще й тоді, коли ми й надалі тупцюватимем біля недолі селянина, нужди робітника, плачу знесиленої невинности й тим подібних, стереотипних, на всі заставки перемелених історій. І помститься тоді, коли ми не творитимем в літературі наших міст, коли не промощуватимем в літературі шляхів нашим купцям, нашим інжинірам, нашим фабрикам, нашим робітникам, нашим лікарям і т. д. і т. д. І помститься ще й тоді, коли ми обманюватимем себе й других, всякими кличами в роді „Фронтом до села", чи „лицем до маси", а „приватно" торгуватимем в жидівських крамницях і читатимем „Експреси" чи „Ґоньци". Ця нещирість і цей брак відповідальности тепер помститься на нашій літературі, а згодом пізніше на нас усіх. Не забуваймо, що нашу літературу творить наше життя, а наше життя творимо й формуємо ми самі. — („Новий Час").

Л. Нигрицький.

Настася Подільська.

ВІЗИТАЦІЯ

Кажуть люди: у біді пізнаємо приятеля. А я кажу щось інше. Хочете пізнати приятеля, чи приятельку, — всеодно — дайте йому в руки якусь владу. Не застановляйтеся довго, яку — от хоч би секретаря, візитатора, чи якого комісаря.

Маю деякий життєвий досвід. Я мала досить знайомих; всі були сердечні, просто ідеально добрі, часами хоч до рани приложи, але як пішли вгору, — то пиши пропало. Тоді вас не пізнають, буває й таке, що зволять тільки протекціонально усміхнутися. Так щож зробити? Відай воно вже так споконвіку. Люди — тай годі.

Щось у мене болить, щось мене млоїть, мушу висповідатися. Може стане лекше на душі. Скажу щось, але нехай ніхто не питається, в якому царстві, в якому государстві це діялося. Гм..., кожний вирахував би на пальцях, котрого року скоїлася така траґедія, а так краще не знати.

Давно вже тому дістала я посаду вчительки середньої школи. Моїм гордощам не було кінця. Вчу нарівні з мужчинами, не дбаю за раду, а як тому „поганому полові" не поведеться у школі, то сміюся в кулаки.

Мої перші лекції були просто написові. Я хотіла виладувати своє знання, яке не вивітріло ще з голови. Безмилосердно втовкала в бідні дитячі голови граматичні правила, хоч досі не знаю, чи вони їх розуміли, чи ні. Але я тим не журилася. Такий стан скоро проминув. Прийшла перша тяжка проба. Візитація. Ті, що мають щастя від Господа бути педаґоґами, знають, скільки чару має це однісіньке слово: візитація. Воно всіх електризує, може ще більше, як перша стріча молоденької дівчини з вимріяним.

Я не даюся. Вислід навчання добрий. Візитатор пізнався на мому педагоґічному таланті. Що я тоді не пережила!... На радощах вилила цілу пляшку чорнила, у трамваю забула парасолю. Але те все нічим у порівнанні з візитаторською похвалою. У мене мабуть було ще трохи зелено в голові. Я не вдоволялась посадою вчительки; конче забажала вищого щабля. От, думаю — за рік покличе мене директор на секретарку. Гей, я по директорові перша особа! Прибю на дверах вивіску з написом: „Тут урядує секретарка; приймає сторони (не світа) від 10 —12-тої. Знатиму всі директорські тайни.

У мене, правда, задовгий язик, але вже зачну над ним панувати. Пару років секретарки, а потім директура (ануж мій директор стане міністром освіти!), а там... не смійтеся, люди, з мене. З директури тільки „скіць", як кітка на лавку, такий собі невеличкий скіць і я вже візитаторка.

Чи може бути щось краще, як жінка-візитаторка? А що на це наші вороги — мужчини? Вони скубатимуть волосся із злости, коли не лисі. Їхня гордість подразнена. Щож, мої кохані? Ви залежні від жінки не тільки в хаті, але і в школі. Чекайте, добродії, будете мені низенько кланятися, на пальцях будете скакати коло візитаторки. А добре вам так! Пильнуйте горшків, ліпіть пироги, цируйте собі скарпитки, а я сидітиму за актами. Видаватиму такі прикази, що вам життя остогидне, бо ви нічого кращого не варті.

Серед таких ілюзій минув цілий рік. Зачинаємо другий. У пізну осінь очікуємо нової візитації. Вимагаємо точности, контролюємо, чи кожна учениця має перо, олівець, чорнило, бо у візитаторів бистре око. Чекаю на візитацію, як каня на дощ. Ануж почую, що другої такої вчительки треба зі свічкою шукати; так замакітрила мені голову одна-однісінька похвала.

*

Ранок. Приходжу до школи. Мої товариші приблідли. Настрашилася; думала, що хтось перенісся туди, де нема вже болю, ані журби, ані візитації. Та нікому не сниться вмирати.

У директорській канцелярії сидять пан візитатор, директор із радости дістав румянці й відмолоднів на яких десять літ. О, мої пташки, бійтесь, а я таки нікого не боюся. Ціле пополудне приготовлялася до Шевченкової „Наймички". Перечитала все, що хто написав, тож я певнісенька, що візитатор заніміє з подиву, як почує мою інтерпретацію.

Та Господь тяжко покарав мою гордість. На мене нещасну прийшла черга. Я забула подумати, яким робом Марко дістав виноград із самого Цареграду. Саме візитатор звернув на це увагу. Мене відразу затуманило. Така фільософія не могла поміститися в моїй голові. Не знала, чи Марко їздив мажею в Царгород, щоб турки на неї подивилися, чи купив виноград на Криму. Як було, так було, але моя кар'єра пропала. Мені стало темніти в очах, мої учениці ступнево маліли, вкінці видалися мені такі малесенькі, як ліскові горішки. Щастя, що такий стан скоро минув. З тяжкою бідою година скінчилася. .

Пан візитатор був вирозумілий, сказав щиру правду в чотири очі, але не пошкодив мені, бо вчу досі, але... але замкнув ворота до кар'єри.

Не знаю, чия тут вина; відай хтось мене врік. Не скинула в пору вугілля, тепер мушу покутувати. Аж тепер нагадала собі научку старенької няні. Вона вічно картала мою горду вдачу. Оповідала, що в одному селі жив шляхтич, який їздив тільки чвіркою, а бідний мужик поганяв одну конину. Шляхтич збіднів і став їздити парою, а мужик дальше тягнув одною конякою. Шляхтич збанкротував до решти, а мужик дальше їздив своєю конякою... Нема що казати: гордих Бог карає! Від тої візитації пішло, як з Петрового дня.

По літах не жаль мені за кар'єрою, але жаль, що не можу мужчинам дати доброї школи, може би чейже трохи присмирніли.

Не домагаюсь від мужчин, щоби прали, або шили; сама полюбила жіночу роботу; нехай вони сидять за актами, нехай стягають на себе ворожнечу; їм з тим добре, а мені до лиця моє вчителювання й моя хатня робота.

Часами тільки присниться, що драпаюся під гору, а якийсь мужчина з гори скидає мене. І тоді відізветься туга за владою, але це скоро минає.

Нині скажу правду. На годинах педаґоґіки вчу між іншим свої учениці, як мають поводитись, щоб їх майбутні мужі сиділи тихесенько під їх мягеньким пантофлем. Іншої помсти не всилі я видумати за те, що не маю влади над ними.

По забаві.

— Перепрошую, чи ви є та панна, яку я вчора на забаві поцілував в уста?
— А в котрій годині?

Злоба.

— Любите діти?
— Люблю, але чужі.
— То чому не женитеся?...

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ОУН У ЛЬВОВІ

(Подано за львівським часописом „Діло").

Прокуратор домагається тайної розправи.

Після того поліція ввела на салю **О. Куца**, якого засудив луцький суд на 9 років за приналежність до ОУН. (Знову скреслення цензури)... Прокуратор поставив уже вдруге внесок, щоб трибунал вів розправу при замкнених дверях і усунув зі салі підсудних з огляду на постійні демонстрації. Обор. **д-р Ст. Шухевич** спротивився цьому внескові і підкреслив, що підсудні заховуються дуже спокійно.

24 години темниці.

По нараді трибуналу предсідник заявив, що трибунал відкинув внесок прокуратора, а св. О. Куца рішив покарати 24-годинною темницею за цей оклик.

Пляновані атентати на Волині.

На питання предсідника свідок подав, що має 23 роки, є православний і тепер відсиджує у луцькій вязниці кару за приналежність до ОУН. Св. зізнав, що пляновано атентат на воєводу Юзефського за його відому політику на Волині. Крім балачок не було ніякої підготови до цього атентату, не були навіть намічені боєвики. Свідок додав, що проти нього не вели навіть слідства за плянований атентат на воєводу, а суд засудив його лише за приналежність до ОУН. Крім атентату на воєводу Юзефського, ОУН плянувала ще вбивство П. Певного, Матусяєвича та кількох конфідентів. На питання прокуратора свідок виявив, що в 1933 р. скінчив гімназію в Луцьку, чув від громадянства і бачив, який є політичний стан на Волині, бачив польонізацію шкіл і т. д.

Свідки Матла та Безхлібник не прийшли до суду.

Св. Маєвський, технік мал., зізнавав ледви кілька хвилин. Признав лише, що працював в Юнацтві. Відмовив відповіди з ким працював і тому предсідник його звільнив.

Св. Марія Щиглівна, зізнала по польськи, що у Великодню Суботу 1934 р. стрінула вечором підс. Качмарського з якимсь від нього товаришем, бльондином. На питання підс. Качмарського признає, що цим товаришем був Королишин. Пригадує собі теж, що тоді сміялася з підс. Качмарського та Королишина, бо оба вони були кумедно убрані. На питання, куди йдуть, підс. Качмарський відповів, що на пастирку. Тоді свідок сміючись додала, що хіба на резурекцію, бо це Великдень.

Св. Я. Петеш, без заняття, зізнав теж лише кілька хвилин, що належав до Юнацтва.

Св. М. Атаманюк зізнав, що в 1932 р. арештували його на панахиді за душу бл. п. О. Басарабової і пізніше суд засудив його на 6 місяців за розкидання летючок. Свідок додав, що летючок тоді не розкидав. На питання підс. Мигаля та Равлика свідок відмовився дати відповідь.

Св. інж. Г. Еліашевський нічого не знає у справі якихось летючок і тому його негайно предсідник звільнив. Виявилося, що це мав зізнавати інший Еліяшевський.

Несамовитий крик.

Підчас переслухання цих останніх свідків присутні на салі розправи почули несамовитий крик якогось мужчини у судовім будинку.

За кілька хвилин підійшов до прокуратора комісар поліції, шепнув йому щось до вуха і предсідник на домагання прокуратора перервав на кілька хвилин розправу.

Вкінці **св. Ю. Дмитерко**, студент прав, зізнав, що сидів з підс. Макарушкою в одній келії. Підчас їх перебування в арешті, замкнули теж Равлика. Коли підс. Макарушка побачив підс. Равлика на проході, дуже зажурився, що обтяжив у слідстві невинно саме цього підс. Равлика, помилившись щодо його особи. Свідок подає прізвища ще кількох арештованих, які бачили велику журбу підс. Макарушки з цього приводу.

Таємний атентат.

Далі на питання прокуратора свідок подав, що в неділю, 21. квітня 1935 р. робили на нього замах колишні члени ОУН. Оповів, що критичної неділі прийшло під хату свідка двох мужчин і намагалися викликати свідка з помешкання. Свідок спершу не хотів вийти, опісля згодився тому, що саме тоді було в нього двох його товаришів. Зміркувавши, що поведінка цих невідомих мужчин підозріла, свідок з товаришами розброїв їх. Зізнав, що вів у справі цього замаху слідство на власну руку і довідався від одної особи, що замаховці не були навіть українцями. Поліція арештувала свідка тому, що не перешкодив цим невідомим замаховцям утекти.

Після того предсідник відложив розправу.

Під обсервацію психіятрів.

Оборонець підс. Мигаля **д-р Яремович** поставив внесок, щоб підс. Р. Мигаля піддати під обсервацію психіятрів. Оборонець подав обширні мотиви до свого внеску кажучи, що вже предки підс. Р. Мигаля нездужали на заник волі і це унаслідив підсудний. На розправі свідки потвердили, що психічний стан підс. Мигаля був ненормальний. Один зі свідків зізнав тут на розправі, що підс. Р. Мигаль, внаслідок побиття його сторожею КОП-у в Чорткові, попав у велику духову депресію і від того часу його психічний стан дже погіршився. Про це могли би багато сказати товариші підсудного, яких оборонець просить покликати на свідків. Підс. Р. Мигаля мали навіть усунути з організації за те, що його психічний стан був ненормальний. Вкінці оборон. Яремович поставив внесок, щоб трибунал переслухав ще 2-ох свідків, а саме Т. Сенькова і Ф. Собелякову на обставину, що підс. Р. Мигаль ночував з 24. на 25. липня 1934 р. в хаті одного панства і 25. липня вийшов з хати щойно коло 9 год. рано, тому не міг брати участи в убивстві дир. І. Бабія, ні не давав ніякої допомоги М. Цареві.

Обор. д-р Е. Давидяк поставив внесок, щоб трибунал відчитав перше свідоцтво лікаря Райна у справі психічної недуги підс. Р. Сенькова. Крім того, щоб трибунал покликав інших знавців-психіятрів, щоб вони прослідили психічний стан підсудного, бо знавці психіятри, які досліджували психічний стан підс. Сенькова перед розправою, поробили деякі недотягнення. Далі оборонець поставив внесок, щоб трибунал зажадав опінії протитуберкулічної амбулаторії при вул. Гавснера ч. 9 і туберкулічної санаторії для студентів у Закопанім на обставину, що підс. Івасик лікувався на сухоти, але не вилікувався, з цієї причини попав у неврастенію і ця недуга мала вплив на зізнання підс. Івасика тимбільше, коли взяти під увагу, що цього підсудного переслухували на поліції без перерви впродовж 8 днів і ночей. Крім того обор. д-р Е. Давидяк поставив внесок, щоб трибунал допустив доказ зі свідків: Я. Карпинця та М. Климишина, засуджених на досмертну вязницю у варшавському процесі, які тепер перебувають у Святохресній вязниці, на обставину, що підс. Івасик ніколи з ними не стрічався. Оборонець вніс теж, щоб трибунал переслухав як свідка М. Сосенківну на обставину, що вона підс. Івасика взагалі не знала, з ним ніколи не стрічалася і ніякої літератури від нього не відбирала.

Обор. д-р В. Загайкевич іменем усіх інших оборонців та підсудних піддержав внески обох оборонців, щоб піддати підс. Р. Мигаля та Р. Сенькова під обсервацію психіятрів.

Прокуратор спротивився усім цим внескам оборонців, кажучи, що ОУН не буде вдячна, як Сеньков та Мигаля признають психіятри „варятами".

Оба оборонці д-р Яремович та д-р Е. Давидяк реплікували і піддержували свої внески. Опісля зізнавало ще двох свідків.

Зізнання ком. Кособудського.

Св. ком. В. Кособудський, тепер вязничний комісар у Дубні, зізнавав, що ходив на кінні перегони на Персенківці, а вертаючись, вступив раз до ресторану на Сх. Торгах. На питання прокуратора свідок каже, що підс. Качмарського знає з Равіча. На питання оборонця д-ра Павенцького каже, що коли виходив з ресторану коло 10-тої год. вечором, тоді не було багато людей на дорозі, ні в ресторані. На питання підс. Мигаля свідок відповів, що 2 дні по вбивстві мін. Перацького не був на кінних перегонах з ком. Цесельським та ще з кількома поліцаями. На дальше питання цього підсудного, чи про плянований замах довідався по Великодніх святах у 1934 р., свідок відповів, що не знає.

Св. Тадей Щенсни, поліційний агент, оповідав про зізнання підс. Спольського та підс. Підгайного на поліції. На питання підс. Спольського, чи на поліції зізнав перед свідком, що організаційно стрічався з підс. Малюцою, свідок відповів, що цей підсудний говорив на поліції про псевдоніми.

(Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ \ . П ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЗА ЩО АРЕШТОВАНИЙ?

Один нюйорський поліцай арештував раненько в парку Вен Горста старшого чоловіка за те, що він ходив по травнику парку босими ногами. Як поліцай привів його на поліційну стацію, командант казав поліцаєві подати закон, за переступлення котрого він арештував чоловіка. Поліцай знайшовся в клопоті: він не знав такого закона, щоби збороняв ходити босоніж.

Стали допитувати арештованого, чого він ходить босоніж ранками по міському парку. Арештований сказав, що він має якусь нервову недугу ніг та що ходження по зарошеній траві йому помагає на недугу. Поліцаї сумнівалися, кликали лікаря, і цей піддержав їх сумніви, але арештований вперся й далі говорив своє, що йому роса помагає на ноги.

Замісць карати, командант поліційної стації казав записати в поліційну книгу приказ, що такому-а-такому вільно ходити по травниках парків, бо мовляв він вірить, що це йому помагає на нервові ноги.

ЗА БОСІ НОГИ.

Поліцай, що арештував чоловіка, видимо арештував його не за те, що він ходив по травнику міського парку, але за ходження босоніж.

Як відомо, ходження по публичних травниках часто заборонене (написи: „кіп оф де ґрес''), але не всюди. Він арештував його за ходження босоніж.

Цим арештом поліцай дав доказ, що на його розумування ходити босоніж заборонене законом. Він був цього так певний, що він повів чоловіка на поліційну стацію. Доперва тут, як йому командант казав подати закон, котрий арештований переступив, поліцай став чухатися в голову та сумнівався, чи є такий закон.

Хоча поліцай помилявся за закон, та не помилявся він за краєвий звичай. В Америці панує загальний звичай ходити вбутим.

ЗАКОН І ЗВИЧАЙ.

У своїй вузькій голові поліцай помішав звичай зі законом. Йому видалося, що як люди звичайно ходять убуті, то певно мусить бути десь закон ходити вбутим.

Нюйорський поліцай не один робить таку помилку. Бувають і не поліцаї, що мішають закон зі звичаєм, або звичай з моралю. Деякі люди багато гостріше виступають проти нарушення звичаю, ніж проти нарушення моралі.

Наприклад, є люди, що з обуренням будуть говорити, як хтось піде без краватки, але нічого не скажуть, як людина забере в другого чужу річ без дозволу. Є люди, що дарують жінці, як вона продається, але не дарують, як вона збирається не по моді.

ЩО КРАЙ, ТО ОБИЧАЙ.

За це ходження босоніж часто сперечаються зі собою серед іміґрантів „батьки й діти".

Чути нераз остороги людей, що мають досвід з родженою в Америці молоддю: „Батьки, не говоріть дітям, що ви ходили в краю босі, бо діти будуть вас стидатися. Як уже говорите, то кажіть, що ви це робили тому, бо так добре на здоровля, а не тому, що ви не мали защо чобіт купити!"

За цею порадою є думка, що ходити босоніж це встид.

Та чи є у тому який стид? Чи є в тому який стид, що ходиться босо, бо любиться? Чи є який стид навіть у тому, що ходиться босо, бо нема защо чобіт купити?

В „ПЕКЛІ" ГОРЯЧО.

Телеграфують з стейту Мишиґен, що в місцевості Гел теж велика спека: 108 ступнів Фаренгайта.

Додають, що в зимі там було дуже зимно, а тепер дуже горячо.

Відомо, чому телеграфують за місцевість Гел: „Гел" по англійськи значить пекло. Отже гра слів.

Та тут щось більше, як гра слів.

Наші люди уявляють собі пекло як горяче місце. І нам здається, що всі люди так думають. Тимчасом американський вчений Р. Г. Гвитбек писав у своїй статті „Релігія й оточення" в квітневім зошиті „магазину" „Джіогрефикел Ревю" з 1918-го року що давні нормани уявляли собі небо як місце, де тепло, а пекло, як місце, де дуже зимно. Так само уявляють собі пекло ескімоси. Зате в краях, де люди терплять від спеки, — говорив він, — люди уявляли собі пекло як місце спеки, а небо як затінений затишок.

Отже й щодо пекла, то що край, то обичай.

НАЦІЗМ І ПОНЯТТЯ ПРО ПЕКЛО.

Каже Гвитбек, що як затінений затишок уявляли собі між іншим небо старинні жиди, мандруючи по арабській пустині та терплячи від спеки.

Як відомо, жидівські релігійні вірування, вироблені жидами підчас мандрівки по пустині, поширилися далеко поза Палестину й Арабію. З ними поширилися й вірування що пекло це горяче місце, а небо холодне. Це вірування в одних народів годилося з старими віщуваннями. В інших народів не годилося; тоді жидівським віруванням приходилося випирати старі тубильчі поняття.

У цей спосіб жидівські вірування виперли старі тевтонські поняття про пекло як холодний край кари. Цікаво, чи, вертаючи до віри давніх поганських предків, німецькі фашисти будуть і тут заводити якусь реформу.

ДОВЖИНА ПРОМОВИ.

При відкриттю великого інжинірського твору, моста „Трайборо" в Ню Йорку, мають виголосити низку промов. Довжина промов обмежена: головна промова має тривати не більше як пять хвилин, а інші по три.

Що можна сказати за три минути? — питаються бесідники. Таж за три хвилині навіть розмахнутися до промови не можна, не то щоби щось гідного сказати...

Та президент Абрагам Линколн виголосив на побоєвищі в Ґеттисберґу промову, що тревала всього дві минути.

І ця промова є нині поміщена в кождім виданню славних на ввесь світ промов.

Отже чи не можна би бесідників поділити на бесідників, що говорять довго, і бесідників, що говорять добре?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 39, повідомляє всіх членів, що північні збори відбудуться 12-го липня, в годині 1-шій пополудні. Обовязком усіх членів є на ці збори прийди. Буде північне справоздання і багато інших справ. — Антін Гайдук, предс.; Андрій Кудлик, кас.; Д. Оринич, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє, що звичайні збори відбутьс я в суботу, 11. липня, в годині 8-мій ввечір, в гали Горож. Клюбу, 92-14 — 95-та Евеня. На порядку нарад недокінчені справи з північних зборів, поправка статута і ін. Неприявні члени не можуть противитись запавшим ухвалам і зміні статута. — Микита Савка, предс.; В. Цісик, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. липня, в годині 12:30 вполудне, в Домі Горожан, 847 Н. Френклин вул. Просимо всіх членів явитись на збори. — Я. Лежняк, секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. В другу неділю по першім, 12 липня, відбудуться збори Молодечого Відділу ч. 88, в гали п. Петра Ухацького на Гренвіл. Всі члени того відділу, без вимовки і інших причин, мають бути на тих зборах. Справа дуже вджна, бо це північні збори. Будемо вибирати новий уряд на докінчення біжучого року. Збори зачнуться в годині 1-шій пополудні. Тому обовязково всі члени мають бути приявні. — о. Д. Микитяк, організатор.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що північні збори відбудуться 12. липня, в годині 2-гій пополудні, в Ліберті Гали. На зборах буде справоздання урядників і контр. комісії. Напоминаємо довгуючих членів, щоб свої довги сплачували, бо в противнім разі поступимо з ними згідно з річною ухвалою. — Ілько Шегера, предс.; Дмитро Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, дня 11-го липня о год. 8.15 ввечір в галі укр. православної громади 334 Іст 14 вул. На ті збори мають прибути всі члени відділу, та вирівнати біжучі й залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Близнак, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11-го лепня в Церковній Галі на Гренд Еввї в год. 8-мій ввечір. Просимо прийти на час, бо маємо досить справ до полагодження. Контрольна комісія здасть з віт за минулого пів року. Довгуючих членів напоминаємо, щоб вирівнали свої залеглости. — Гузар, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що північні збори відбудуться в віторок 14-го липня, в год. 7-мій ввечір, в гали Парохіяльній під ч. 303 Гудсон Евеню. Кождий член обовязаний прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Контрольна комісія здасть північне справоздання. Пригадуємо ще раз тим членам, що неплатять вкладки як повинні платити, що будуть суспендовані. Микитильский.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що північні збори відбудуться в суботу, 11-го липня в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6. вул. в год. 7.30 ввечір. На тих зборах буде справоздання уряду за 6 місяців, як також інші важні справи, тому приявність кожного члена є конечна. Також просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости на тих зборах. — Й. Забавчук, предс.; Ст. Слива, кас.; М. Ликтей, рек. секр.; Е. Парницький, фін. секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Повідомляємо всіх членів Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбудуться в суботу, 11-го липня, в год. 5-тій у вечір, в домі Укр. Громади під ч. 3322 Н. Лавренс вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо багато важних справ до полагодження. Напоминаємо тих членів, котрі довгують більше як 1 місяць, щоб прийшли на збори й вирівнали свої довги, бо впротивнім разі кожний довгуючий член буде суспендований. Напоминаємо тих членів, що вже суспендовані минулого місяця, що як хотять надальше бути членами Бр. св. Василія і У. Н. Союза, хай прийдуть на ці збори і вирівнають свої довги, а будуть приняті наново. — І. Сорока, син Мак. предс.; І. Сорока, син Мих., кас.; О. Діорка, секретар.

ВЕСТЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Згода", від. 210, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го липня, в год. 2-гій попол., в гали Трогс Нек Демократік Клюб 2861 Істери Булевард. Кождий член має бути на тих зборах, бо маємо дуже важні справи до полагодження, як справа Балу і т. ін., просимо членів, щоб вписали своїх дітей до У. Н. Союза, як також своїх жінок, або як хто має нових членів, просимо припровадити на збори, бо будемо приймати без вступного, як до Тов. Згода так і до У. Н. Союза. — Г. Романів, предс.; В. Баковський, кас.; О. Плескун. секретар.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх місцевих дпозамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11го липня в год. 8-мій ввечір в Укр. Прав. Церкві 179 Корт вул. Обовязком кождого члена є бути на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Булоб добре, щоб члени зрозуміли і конечно старалися точно що місяця платити свої вкладки, на зборах. — Гр. Доратенко, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудравський, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 155, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що північні збори відбудуться в неділю, 12-го липня в год. 1-шій попол. в У. Н. Домі. Збори відбудуться скорше, бо наш відділ бере участь в Українськім Національнім Дни в Лінден. Просимо всіх членів, щоб зійшлися на означений час, буде справоздання з північного діловодства і вибір балевого комітету. — І. Ваверчак, предс.; В. Дригинець, кас.; А. Яричевський, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11-го липня, в год. 6-тій вечором в гали церковній під ч. 127 Парк вул., тому всі члени мають бути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Контрольна комісія здасть справоздання за минулих 6 місяців, довгуючих членів напоминаємо, щоб прийшли на ті збори і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, кождий член повинен старатися приєднати нового члена до Тов. й до Союза. — І. Ховета, прес.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секретар.

ЧЕСТЕР, ПА. Повідомляємо членів Бр. Сош. св. Духа, від. 237, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 12-го липня, в год. 1-шій попол., в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ті збори бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминаємо, щоб конче старалися сплачувати свій довг до Братства. — Григорій Стеців, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Дарахівщина, від. 275, повідомляє всіх своїх членів, що місячні і заразом північні збори відбудуться в суботу, дня 11-го липня точно в год. 7.30 ввечір в Церковній галі при вулиці Грін і Сусекс. Кождий член обовязково має прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Обовязком усіх членів є приєднати нових членів до У. Н. Союза і Товариства. Українські Родичі! Вашим обовязком є вписати свої діти в члени Союза, а тим чином виявите на ділах, що ви дійсно любите свою організацію і дбаєте про її добро. Коли впишете свої діти в члени У. Н. Союза, тоді ваші діти матимуть змогу кермувати вашим маєтком, яке ви придбали до У. Н. Союза. М. Гречин, предс.; Ів. Сосульський, секретар.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. т. Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11-го липня в год. 7-мій ввечір, в гали під ч. 386 Джжонстон Евеню. Просимо всіх членів прийти на означений час і вирівнати свої вкладки, котрі члени довгують за два місяці, і не зголосяться на збори будуть суспендовані. Просимо хто має нових кандидатів, хай приведе їх на збори, щоб можна їх вписати до У. Союза. Н. Пупчик, предс.; В. Черепака, кас.; В. Глива, секретар.

ШИКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 176, повідомляє своїх членів, що північні збори відбудуться в понеділок, 13-го липня в год. 7-мій ввечір. Повідомляємо членів, щоби прийшли на час, бо буде справоздання контрольної комісії і важні справи до полагодження. Просимо членів вирівнати свої вкладки. Уряд просить всіх членів, щоб кожди член, що ще не вписав своїх дітей, щоб записав на північних зборах до У. Н. Союза. Також своїх знайомих і приятелів просимо привести і записати в члени У. Союза. — С. Зюрзієвич, предс.; П. Бабяк, фін. секр. С. Дичишин, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що північні збори відбудуться в суботу, 11-го липня, в домі укр. громади на 23-тій і Бравн в год. 7.30 ввечір. Попри звіт за 6 місяців, буде також справа для добра Товариства, котра почалась минулих зборів. — Гр. Ґонта, предс.; П. Максимович, кас.; М. Туркот, секретар.
предс.; Антонів, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Північні збори Тов. Єдність від. 163, відбудуться у вівторок, 14-го липня в Клюбі Горожан, 847 Н. Френклин вул., в год. 8-мій ввечір. Пригадуємо всім членам про ухвалу відносно приєднування нових членів, котру ми повинні виконати. — С. Гвіздь, секретар.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що північні збори відбудуться у вівторок, 14. липня, в годині 7-мій ввечір, в гали парохіяльній. Кождий член має прийти на означений час, бо уряд здасть справоздання за 6 місяців. Котрий член не прийде, буде платити кару, яку ухвалили на річних зборах. Маємо також інші справи. — Березяк, предс.; О. Патер, кас.; М. Куба, секр.

КОВТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Багдана Хмельницького, від. 248, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. липня, зараз по Сл. Божій, в годині 1-шій пополудні. Просимо членів тийти на ці збори, бо маємо вибрати комітет до пікніку. — М. Пик, предс.; М. Кобилянський, кас.; П. Турчин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 12. липня. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Особливо ті члени, що залягають за вкладки, хай негайно вирівнають свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Микола Ю. Сеник, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, повідомляє всіх своїх членів, що північні збори відбудуться в неділю, 12. липня, в годині 1:30 пополудні, в гали парохіяльній при 3-тій і Гарвік вул. На тих зборах буде справоздання за 6 місяців, тому обовязком кождого члена є бути приявним на зборах і на означений час, а не як до цего часу бувало, що урядники чекали на членів до 3-тої години і навіть тоді дуже мало членів прийшло. Просимо членів, щоб більше тог не робили, бо це є встид для нашого братства. Тому приходіть усі на кожні збори, приводіть молодіж і заохочуйте своїх знайомих вступати до Братства і У. Н. Союза, а особливо чере злипень і серпень. Через ті місяці ми провадимо кампанію за новими членами. Таксамо пригадуємо членам, що розмет буде висилатися кождого 25-го вмісяци. — Ковальчук, секр.

Наші діти.

— Бабуню, чи ви маєте зуби?

— Ні, дитинко. Давно вже ні одного.

— То вважайте на мої горіхи, а я піду бавитись.

ХЛІБ, МАСЛО ТА МЕЛЯСА

(Подає д-р Джан Л. Райс, комісар здоровля міста Ню Йорку).

Здається, що найкраща перекуска, якою вдоволяються виростаючі діти, майже по всіх усюдах, це хліб з маслом, мармолядою, конфітурами, патокою чи мелясою. Це перекуска, котра не зміняється віками, не тільки тому, що для матерей нема трудноців її приготовити, але й тому, що це склад, котрий поправді пособляє ростові дітей.

Білий, чорний, разовий чи який інший хліб насичує та заспокоює тілесні вимоги і приносить здоровля людині. Багато пекарів тепер мішають до печива молоко, котре додає багато мінералів та вітамінів, необхідних для здоровля як дорослих так і дітей. Деякі пекарі додають вітаміну Д, котрий пособляє будові здорових зубів та костей і хоронить перед викривленням костей.

Коли пластинку хліба покрити свіжим маслом, це значить, що додано всіх вітамінів для здоровля й росту дитини. Багато родичів з браку свідомости або через обмежені засоби думають, що конфітури, мармоляда чи щось подібне заспокоїть всі потреби дітей. Це не годиться з правдою, бо тільки масло має потрібні здорові чинники, коли все інше не включає мінералів та вітамінів. Для дорослих людей нема шкоди споживати що інше замісць масла, але для дітей необхідно вживати правдивого масла, цебто з молока від корови.

Овочеві конфітури, мармеляда, желятина, меляса чи сироп у додатку до хліба з маслом роблять перекуску більш принадною та смачною і додають ситних та споживчих чинників. У той час овочі теж постачають багато важних вітамінів.

ФЛІС.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIANS HOLD HOME EXERCISES

Anniversaries Celebrated in All-Day Program.

Independence Day had a threefold significance for Elizabeth's Ukrainians — the tenth anniversary of their Ukrainian National Home's dedication at 214 Fulton street and the twelfth since organization of the Home's governing body, as well as the 160th anniversary of the land of their adoption. Excercises at the Home throughout the day attested to the Home's birthday anniversaries, and participation in the city-wide July Fourth excercises also brought recognition to the members in the form of two trophies won at the parade.

With 600 marching, 265 of them in costume, the Ukrainians were awarded cups for the best appearance and for the greatest number in line. Those costumed were clad in the traditional sky blue and yellow of the Ukraine and, for the women, painstakingly embroidered and colorful gowns.

At conclusion of the parade and official city commemoration, the group marched to St. Vladimir's Ukrainian Catholic Church where an American flag was blessed and high mass was celebrated by Very Rev. Joseph Chaplinsky, assisted by Rev. Alexander Pavliak, of Bayonne, as deacon, and Rev. Miron Danylowich, of Newark, subdeacon. Father Pavliak was pastor of St. Vladimir's ten years ago when the Ukrainians' Fulton street quarters were erected.

Father Chaplynsky preached on the necessity of love for America and for the land of their forefathers. Three organizations, the Church, the National Home and the National Association, he declared, should exact all Ukrainians' loyalty.

A mixed chorus of fifty voices, members of the Ukrainian Singing Society Boyan, under direction of Michael Yadlowsky, participated in the service.

From the church, the group marched to the home for formal raising of the flag by Mayor Joseph A. Brophy, who was introduced by Roman Slobodian, general chairman for the day's events. Uniformed members of the Ukrainian War Veterans, of Newark, directed by Wasyl Fello, also participated in the flag-raising.

A noon-day dinner at the home continued the celebration. Three hundred enjoyed the meal prepared by Mrs. Anna Slobodian, Mrs, Mary Polewchak, Mrs. Jennie Galinowych, Mrs, Anna Smith, Mrs. Ahafia Kiceniuk, Mrs. Sofia Pohranychna, Mrs. Anna Olexa and Mrs. Ksenia Lyssa.

Slobodian was toastmaster. In addition to Mayor Brophy, all members of the city's Independence Day Committee, headed by Councilman Arthur O. Kitzler, attended the dinner and spoke briefly.

The principal address was by Nicholas Muraszko, of Jersey City, president of the Ukrainian National Association, who complimented the Elizabeth organization on its growth.

District Court Judge Frank K. Sauer, the three priests and former Mayor John F. Kenah, who assisted in the dedication of the home ten years ago, were other speakers. All congratulated the organization on its accomplishments.

The dinner program opened with a welcome by Michael Galinowych, president of the home. Another group of the Ukrainian Singing Society directed by Walter Bukata, sang national songs. Folk dances were given by children in native dress under direction of Miss Ann Kuzio. A band concert brought the afternoon's program to a close.

At sundown, the formal program came to an end when Charles Lefchick, president of the home for five years, lowered the flag. Dancing and other festivities, however, continued into the night.

(Elizabeth Daily Journal, Monday, July 6, 1936)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА. (51)

З криком і вереском завели переляканого на смерть Паабу перед колибу ватажка. Там чародій Інтамо і сам ватажок почали нараджуватися над тим як би роздущити чашку чорношкірого хлопця, щоби переконатися, чи не захована там чародійна медицина білих хлопців. Близнята Тарзана приглядалися цьому мовчки і їх лиця блідли з жаху.

Двох чорних помічників тримали на пів зімлілого Паабу за руки, а Інтамо розводив над його головою руками й вимовляв якісь чародійні слова. Терпець білих хлопців почав уриватися. Дік напів голосно заговорив до Дока: „Чи не можемо ми щонебудь зробити, щоби спинити божевільного Інтаму від цього злочину?"

Його слова звучали розпучливо. Док на це відповів: „Я маю таке почуття, немов би ми самі були злочинцями". „Ми ними справді станемо, коли позволимо спокійно цьому дикунові розвалити череп невинного хлопця" — гаряче заговорив Дік. „Скажемо їм, що це брехня, що в його ухах нема ножів". „Це рівнатися буде нашій смерті", сказав твердо Док.

„Колиж вони не знайдуть в голові хлопця ножів, всеодно вони нас убють" настоював Дік. Скажім їм, що це все брехня". Док хвильку напружено думав, а відтак голосно крикнув: „Вже знаю! Давай мені свого ножа! Давай швидше! Я їм зараз покажу, а ти тільки гляди, що я буду робити". Діставши ножа, він звернувся до Інтамо.

Спільне бажання.

— Куди вибираєтеся цього року на вакації?

— Найрадше і найпевніше до Неаполю. — Моя теща сказала мені вчора: „Хочу побачити Неаполь, а потім умерти".